PROF. GEORGE FOTINO

CASA DIN GOLEȘTI

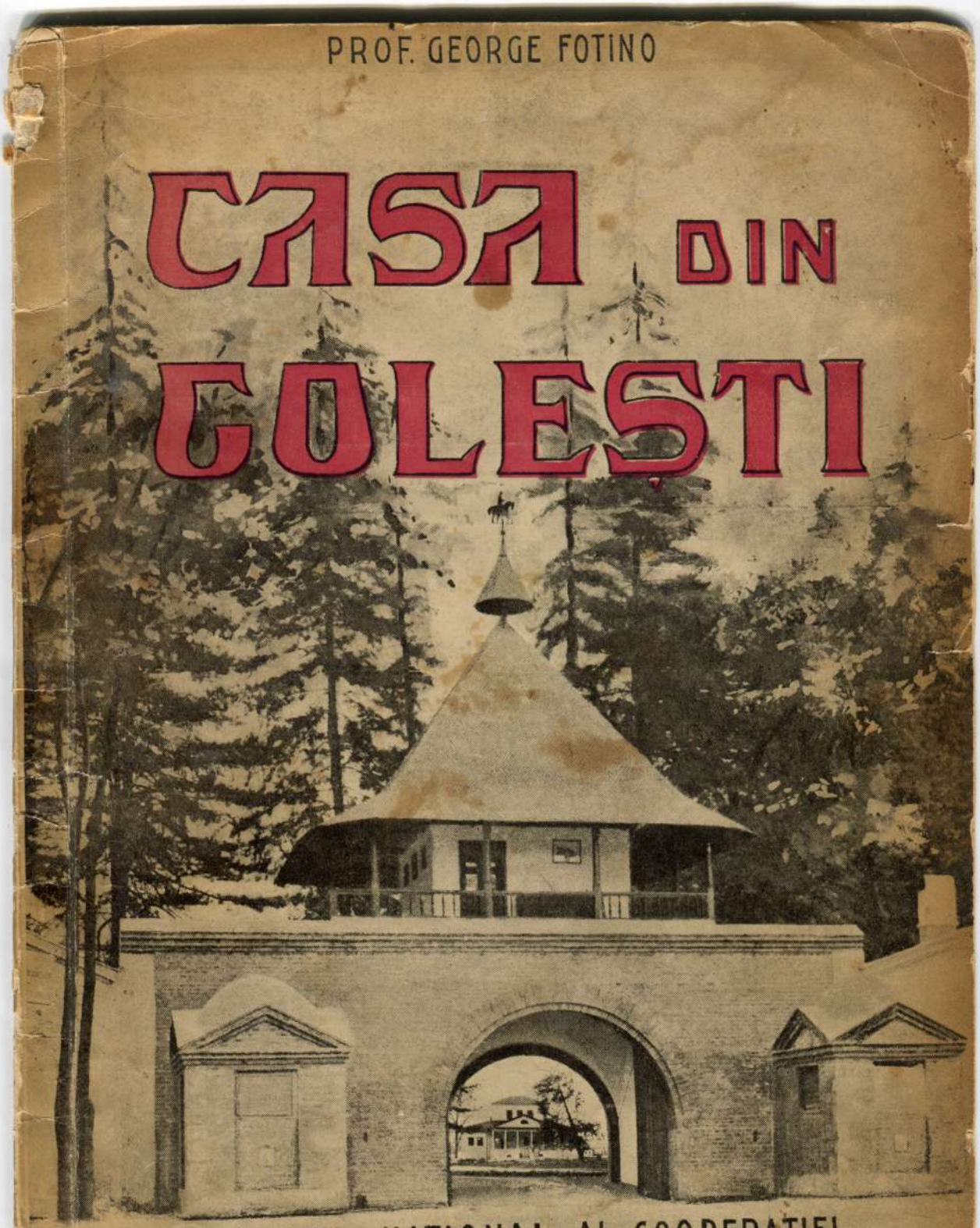

INSTITUTUL NAȚIONAL AL COOPERAȚIEI
BUCUREȘTI
1943

Ilustrația din față reprezintă intrarea în Curtea Goleștilor, așa cum se înfățișa în Noemvrie 1943, după ce fusese restaurată de Institutul Național al Cooperației.

Deasupra porții boltite se află foișorul în care a fost prins, în 1821, Tudor Vladimirescu; de o parte și de alta a porții sunt fântânile, restaurate pe vechile temelii.

BIBLIOTECA COOPERAȚIEI
SERIA I ◉ POPULARIZARE ◉ Nr. 16

GEORGE FOTINO

CASA DIN GOLEȘTI

INSTITUTUL NAȚIONAL AL COOPERAȚIEI
BUCUREȘTI — 1943

Toate drepturile rezervate.

Copyright 1943 by Institutul Naţional al Cooperaţiei Bucureşti (Roumania)

La numai câţiva paşi depărtare de gara Goleştilor, din marginea de jos a judeţului Muscel, se furişează, printre arborii bătrâni, o veche aşezare românească.

De te-ai opri, trecătorule, în dreptul porţii cu foişorul ridicat deasupră-i, cu cele două căscioare ce-o străjuesc de-o parte şi de alta, cu gura de izvor ce te'mbie să „pohteşti" în curtea împrejmuită cu brâul de zid, de ţi-ai roti privirea printre bătrânii copaci, de-ai zări la piciorul brazilor înalţi o cruce de mormânt, de ţi-ai purta paşii apoi prin încăperile bătrânului conac, de-ai lua seama şi la vechea biserică de peste drum, veche din vremea lui Matei Basarab Voevod, ai înţelege că în locurile acestea a trăit cândva o lume mare.

Ca să nu mai treci neştiutor sau nepăsător prin locurile acestea, mi-am luat azi voia să-ţi spun ce-i cu vechea aşezare boierească dela Goleştii din Muscel, care până mai anul trecut era părăgină şi pustiu, ce-i cu crucea mormântului ascuns sfielnic în umbra brazilor, ce-i cu zidurile în ruină ale căsuţei dela poartă, ce-i cu biserica cea veche de peste drum.

Şi când vei prinde tâlcul vieţii româneşti care a pulsat pe vremuri prin locurile acestea; când vei şti ce dramă românească s'a desfăşurat odinioară în cuprinsul acestor ziduri; când vei prinde înţelesul istoric al întâmplărilor cărora zidurile acestea, până mai ieri în părăgină, le-au fost pe vremuri martore, poate că nu vei mai trece fără să-ţi încetineşti pasul şi fără să-ţi întorci, iscoditor sau pios, privirea către zidurile acestea.

* * *

Biserica din Goleşti şi conacul — care-i peste drum — au fost zidite, pe la jumătatea celui de al XVII-lea veac, de către marele vistier Stroe Leurdeanul, cel a cărui sbuciumată viaţă

avea să se încheie în singurătatea unei chilii mânăstireşti, în care, sub numele de călugăr Silivestru, îşi trăi Stroe Leurdeanul cei din urmă ani.

Se păstrează până astăzi pisania care ne spune că „biserica s'au înălţat in hramul Sfintei Troiţe" de către marele vistier Stroe şi jupâneasa sa Vişa, în zilele lui Matei Basarab Voevod, la leatul 1646.

Aşa dar, prin însăşi vechimea ei, aşezarea boierească dela Goleşti îndreptăţeşte interesul ce i s'ar cuveni purtat.

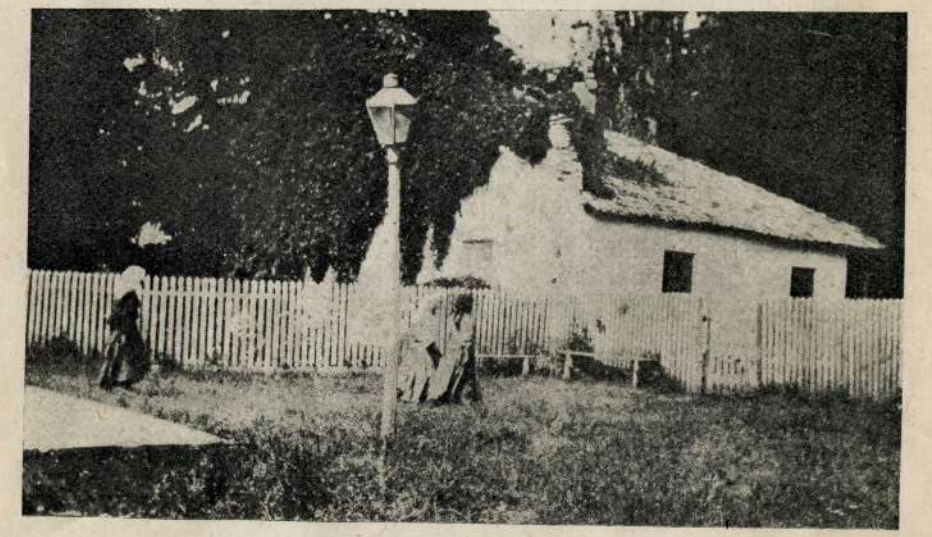

Intrarea în Curtea Goleştilor, pe la 1895

Dar de-ar fi numai atât, numai vechimea ei de vreo trei veacuri! Ci casa din Goleşti, care a adăpostit pe urmaşii lui Stroe Leurdeanul, dintre care unul, fiu-său, Eustratie, se căsători cu Ilinca, nepoata lui Mihai Viteazul, iar un altul, Matei — luând numele de Golescu — este bunicul prea cunoscutului mare Logofăt Dinicu Golescu — casa aceasta din Goleşti are şi alt drept, are atâtea alte drepturi de a fi înscrisă printre monumentele vrednice de amintire!

Intr'adevăr, în veacul următor — al XVIII-lea — marele Ban Radu Golescu, care ca vrednic gospodar nu numai „că n'a prăpădit nimic din cele părinteşti", ci—cum el însuşi spune în testamentu-i —

„le-a îndoit", clădi la poarta de intrare o casă „cu şase odăi" pentru săracii din sat, pentru îngrijirea cărora el lăsă prin testament, prin diată scrisă, o vie şi o sumă de galbeni, din prisosul cărora aveau să fie doftoriciţi bolnavii săraci din Goleşti. Iar în odăile clădite în faţa bisericii, Radu Banul Golescu a aşezat „şcoală pentru învăţătura copiilor satului".

Părinte a trei feciori, Banul Radu Golescu avea să lase celui mai mic dintre aceştia conacul, acareturile părinteşti şi toată aşezarea din Goleşti, şi anume lui Dinicu, căruia prin testament avea

Intrarea în Curtea Goleştilor, în Mai 1942 *)

să-i lase în grijă şi „pomenirile sufletului"... „căci l-am cunoscut cu mai multă dorire spre mine" — scrie Banul Radu Golescu în diata lui. De altfel, era un vechiu obicei românesc, o veche tradiţie de Drept popular, ca fiul cel mic, mezinul, să moştenească gospodăria şi casa părintească. Şi, într'aceasta, marele Ban Radu Golescu nu făcea decât să urmeze acest îndătinat obiceiu al pământului românesc.

După moartea, în anul 1818, a lui Radu Banul, al cărui trup

*) Ilustraţia de pe copertă înfăţişează intrarea, după restaurare (Noemvrie 1943), cu poarta boltită, deasupra căreia se află foişorul în care a fost prins Tudor Vladimirescu; de o parte şi de alta a porţii sunt fântânile, restaurate pe vechile temelii (vezi pag. 22).

el a vrut „să-i fie dus la Goleşti şi acolo îngropat", vechea aşezare boierească de aici avea să-şi adâncească tot mai tare înţelesul istoric şi să-şi înscrie tot mai multe drepturi pentru statornicirea ei în conştiinţa generaţiilor urmaşe.

Aici, în foişorul zidit deasupra porţii dela intrare, fu prins, în 1821, Tudor Vadimirescu de către căpitanul Iordache Olimpiotul, sfârşindu-se astfel răzvrătirea pe care, pentru binele şi libertatea norodului său, o pornise din părţile Olteniei vajnicul nostru pandur.

Pe răbojul întâmplărilor de seamă ale casei din Goleşti se înscrie astfel — de data aceasta cu scriitură însângerată — sfârşitul lui Tudor din Vlădimiri.

Conacul Goleştilor în Mai 1942, înainte de restaurare

Aşezare a lui Dinicu Golescu, acest autentic chip de ctitor al culturii româneşti, casa din Goleşti şi-ar avea un îndeajuns rost istoric, chiar dacă n'ar fi fost decât atâta: casa lui Dinicu Golescu, cel căruia cultura românească îi datorează acea minunată *„Insemnare a călătoriei mele"*, una din cele mai autentice valori ale literaturii româneşti. Dar palmaresul acestei case boiereşti nu s'a oprit aici, deşi — aşa cum vă spusei — chiar de s'ar fi oprit aici, şi încă

această casă ar fi vrednică să aibă o soartă alta decât aceea pe care, până mai anul trecut, i-o hărăzise uitarea, neştiinţa sau insensibilitatea noastră.

Aici, în căsuţa dela poartă, Dinicu Golescu şi-a întemeiat, în 1826, faimoasa-i şcoală de învăţătură românească, în care el aduse dascăli pe Ion Eliade-Rădulescu şi pe ardeleanul Aron Florian. „Din ce puţină călătorie am făcut în ţări străine — scrie aşa de frumos Dinicu Golescu în actul de ctitorie al şcoalei sale — văzând deosebirea care este într'acele neamuri şi al nostru..., am fost silitu să alerg la acele mijloace prin care să face omul bun creştin, bun patriot, bun părinte, bun tovarăş în căsătorie, şi tinerimea câştigă

Conacul Goleştilor, în Noemvrie 1943, după restaurare

bunele năravuri; şi socotind că vreme este ca fieş-cine, după puterea sa şi mai vârtos din cheltuiala luxului furând şi spre obştească învăţătură întrebuinţând, să ajute la această cea dintâi facere de bine către Patrie, de aceea am hotărît să întocmesc, la moşia mea Goleşti, şcoală slobodă obştească, unde pot merge fiii nobleţii, ai norodului şi măcar şi robi, pământeni şi străini".

Şcoala lui Dinicu Golescu pentru feciori şi fete şi în care — cum

însuşi spune actul de întemeiere — se da şi învăţătura, „care este cea dintâi pricină spre a câştiga adevărata lumină", dar şi „bune năravuri", prin care „să dăpărtează luxul, mândria şi această toată dezghinare, care din zi în zi aduce la rea dărăpănare", a mers până la moartea lui Dinicu Golescu, la anul 1830, având numeroşi elevi crescuţi în spiritul arătat de însuşi ctitorul ei.

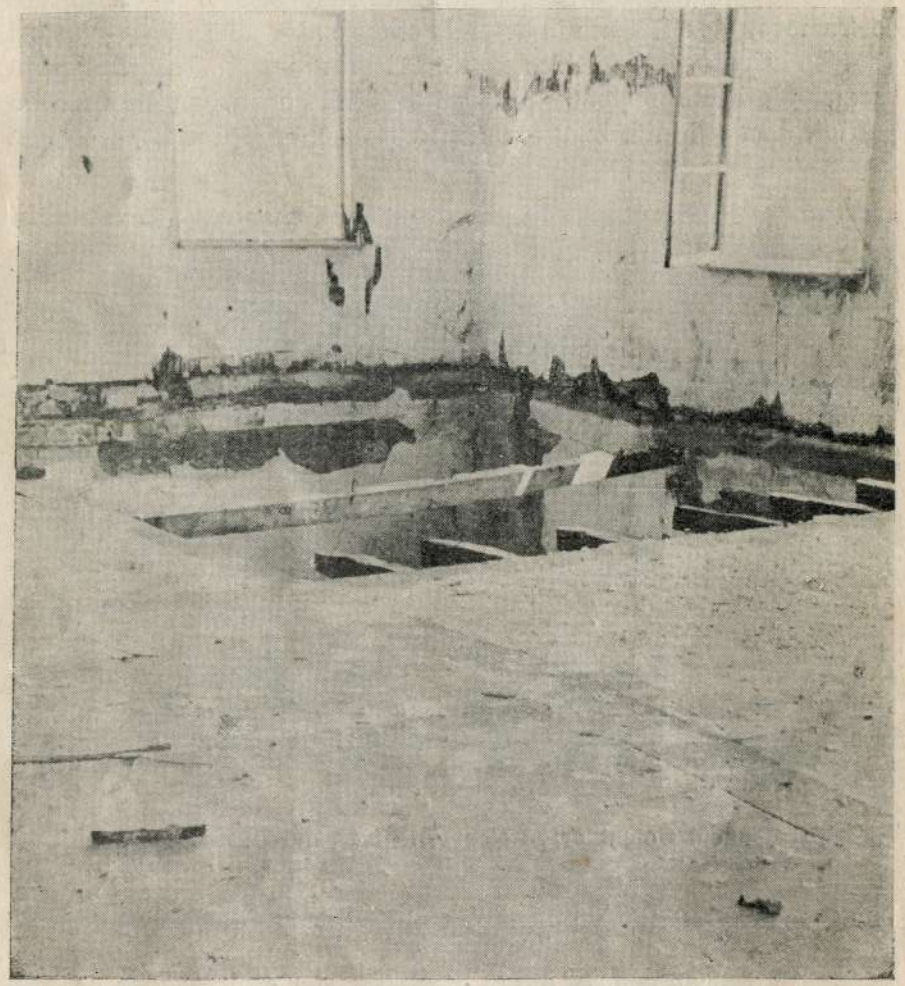

O încăpere din conac, înainte de restaurare

Intr'o expunere istorică asupra şcoalei româneşti, casa din Goleşti nu s'ar putea să nu-şi afle locşorul de cuviinţă, zidurile ei adăpostind cea dintâi şcoală de învăţătură românească.

Precursoare a lăcaşurilor de cultură naţională, casa aceasta se cere, aşa dar, pomenită pe bună dreptate.

Cu moartea lui Dinicu Golescu, începe un alt capitol al istoricei sale case. Rămasă în devălmăşia feciorilor lui Dinicu — deci lui Ştefan, Nicolae, Radu şi Alexandru — şi fiicei sale, Ana-Leliţa Racoviţă,

„Salonul", reconstituit — Aprilie 1943.

casa se învrednici de priceputa gospodărie a Zincăi Golescu, văduva lui Dinicu, femeie tare pricepută, mai ales în ce priveşte cultura florilor, pentru care ea avea o adevărată înţelegere şi vocaţie.

Numeroşi, cum erau când se adunau cu toţii la Goleşti, Zinca cu cei patru feciori, cu fiică-sa şi cu copiii acesteia — cinci fete şi trei băieţi — aduceau în strămoşescul conac o atmosferă de voie bună şi de adevărată viaţă de familie. Sub ochiul ager al Zincăi Golescu, totul prinse a înflori şi a se înfrumuseţa la Goleşti. Pe la jumătatea veacului trecut, vechiul conac, ascuns între arbori şi înconjurat de fel şi chip de flori, se arăta ca o adevărată gospodărie românească şi boierească.

Să-mi fie îngăduit ca, folosindu-mă de însăşi scrisorile Goleştilor, care, fiindu-mi încredinţate de d. Filip Lahovari, mi-au dat

„Casa Săracilor", înainte de restaurare (Mai 1942)
In această casă a locuit fostul prim-ministru **Nicolae C. Golescu** şi a murit **Alexandru C. Golescu (Albul)**

prilejul să reconstituesc unul din capitolele cele mai expresive ale vieţii lumii noastre româneşti dela jumătatea veacului al XIX-lea şi folosindu-mă, de asemenea, de amintirile, aşa de vii, pe care mi le-a povestit o nepoată a Zincăi Golescu, d-na Elena Perticari, născută Davila, căreia îi exprim cu emoţie respectuoasa mea gratitudine, să-mi fie îngăduit a evoca şi a descrie credincios casa din Goleşti, aşa cum icoana ei mi se zugrăveşte în minte, cu ajutorul unor atât de evocatoare amintiri.

Pătrundeai în curtea împrejmuită cu ziduri printr'o poartă boltită, deasupra căreia se înalţa foişorul în care, în 1821, căpitanul Iordache

prinse pe Tudor Pandurul, şi care fu mai târziu, în 1859, dărâmat. Rămase atunci în picioare doar poarta boltită — năruită şi ea mai târziu de cutremurul ce nărui şi clopotniţa vechei biserici de peste drum a Leurdeanului Stroe, durată în zilele lui Matei Basarab Voevod.

De o parte şi de alta a porţii străjuiau doi lei de piatră, prin gura cărora ţâşnea apa adusă prin olane din izvorul de sus, de sub coastă, din via zisă „Goleasca". La intrare, o inscripţie în piatră „pohtea" pe trecător să-şi astâmpere aici setea şi, de era ostenit, să-şi afle aici locşor de odihnă.

„Casa Săracilor", după restaurare
(Fotografie luată în Noemvrie 1943)

In stânga, de cum intrai prin poarta aceasta, aveai „casa cu şase odăi", clădită pe vremuri, pentru săraci, de Radu Banul Golescu şi în care acesta „au aşezat" dascăl şi şcoală pentru învăţătura copiilor satului, care şcoală „s'au urmat" şi în vremea lui Dinicu Golescu, până la „cunoscutele întâmplate răzvrătiri" din 1821, după care, vreo cinci ani mai târziu, Dinicu avea să aşeze, în căscioara din dreapta, faimoasa lui şcoală „în limbă românească".

O luai pe aleea cea mare tivită de-o parte şi de alta cu bujori roşii şi albi, amestecaţi ici şi colo cu plante şi flori crescute în seră şi abia cunoscute pe atunci pe la noi: magnolii, lămâiţă, azalee şi

lauri. Inflorea ici, colo, câte o clematită cu frunza încreţită şi flori stacojii.

Ajungeai la conac. Conacul avea, în faţă, „grădina cea m'că" cu flori; în dreapta — cum îl priveai — „grădina cea mare" cu „feliurimi de pometuri".

La scară, te primeau numeroase „flori de ceară" şi grupuri de fuchsias — mai pitici unii, iar alţii înalţi — în ghivece orânduite pe dreapta şi stânga pe treptele scării. Passiflore se agăţau pe grilajul celor două scări de stejar, ce se desfăceau în potcoavă şi urcau în pridvorul cu stâlpi ce propteau învelişul de şindrilă al casei. Se

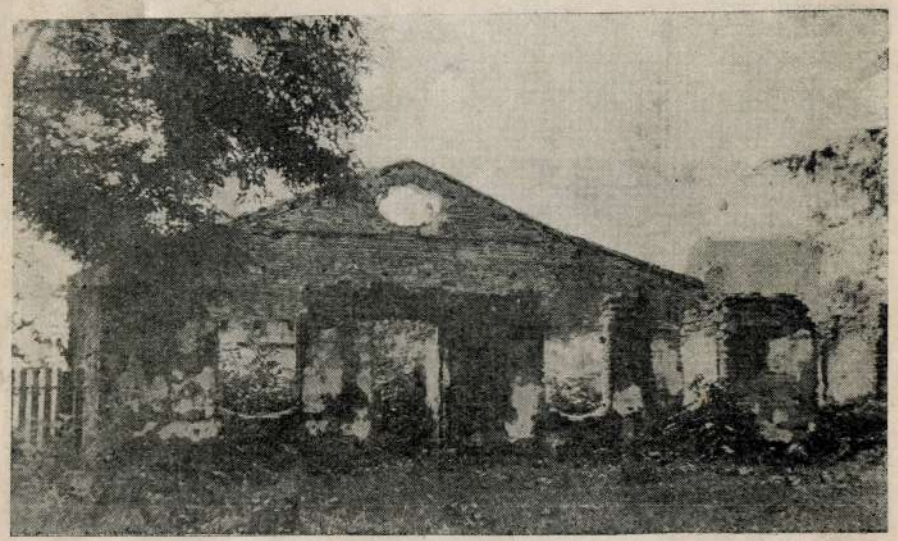

Ruinele clădirii în care a fost şcoala românească a lui Dinicu Golescu
(Fotografie luată în Mai 1942, înainte de restaurare)

încolăceau pe stâlpii din prispă bignonii roşii-portocalii, caprifolii cu flori albe-gălbui, iasomie galbenă şi albă cu miros ascuţit, glicine cu flori violete şi albastre ce înfloresc, uneori, de două ori într'un an.

Casa, cu zidurile groase — cum se făceau odinioară — şi încăperile mari; odaia dintâi, dinspre stânga, (când se strângeau cu toţii acasă), era a lui Ştefan; a doua, cu faţa spre amiază, a Zincăi Golescu; a treia, odaia Anei-Leliţa şi a patra, cu faţa spre curtea din dos, odaia lui Radu-Pupu. In partea din dreapta — cum priveai dinspre scara în potcoavă — salonul cu trei ferestre,ce dau în pridvor; în salon, două divane — cu o măsuţă rotundă între ele — lipite de zidul din faţa ferestrelor; în mijloc, o masă ovală cu jilţuri în jur, îmbrăcate în catifea de Utrecht de un roşu aprins; deasupra măsuţei rotunde, agăţat în perete, între portretele socrului ei Radu Banul şi al soţului ei Dinicu Golescu, portretul Zincăi Golescu, arătând-o tânără, într'o rochie „empire" înflorită, cu un trandafir roşu la piept şi împodobită cu giuvaericale — pe care mai târziu „mămicuţa" le vându, când pribegia îndelungă a fiilor ei o sili să le vândă.

Pe aceeaşi parte cu salonul — cu ferestrele spre miază-noapte — se înşiruiau trei încăperi, pentru ai casei şi oaspeţi.

Şcoala românească din Curtea Goleştilor, după restaurare
(Fotografie luată în Noemvrie 1943)

In fund, pe linia mijlocie a casei şi cu ferestrele spre curtea din dos — unde se afla şi baia turcească, frumos arcuită, ce se mai vede şi astăzi acolo — era sufrageria cu o masă lungă şi scaune multe, că doar, altădată, se adunau mulţi de-ai casei, iar casa mai era şi bună de oaspeţi.

Aşa era vesela şi primitoarea casă din Goleşti, la jumătatea veacului trecut.

* * *

Dar la 48 izbucni revoluţia.

Când aceasta fu înfrântă şi când cei patru fraţi Goleşti, împreună cu alţi tineri revoluţionari români — ca Brătienii, Bălceştii, Floreştii, Roseteştii şi alţii — luară drumul pribegiei şi al surghiunului, când însăşi Zinca Golescu trebui să fugă din Valahia, unde se întoarse numai după câteva luni de rătăcire prin Transilvania, prin Istambul şi chiar prin Asia Mică, în bătrâna casă din Goleşti se cuibăriră tristeţea şi suferinţele, căci Valahia era acum ocupată de trupe turceşti şi muscăleşti. Dar se cuibăriră în casa aceasta şi nădejdea şi siguranţa în destinele neamului românesc.

Dependinţele de pe laturea din stânga a Curţii Goleştilor, înainte de restaurare (Mai 1942)

Vreme de nouă ani, cât durară pribegia şi surghiunul revoluţionarilor paşoptişti, vreme de nouă ani cât cei patru fraţi Goleşti au rătăcit în cele patru vânturi, casa din Goleşti, în care acum trăia o familie cu rândurile rărite, a fost un cămin cald de vechiu patriotism românesc. Aici, în mijlocul jignirilor care se legau de o ocupaţiune străină şi vrăjmaşă, în mijlocul lipsurilor pe care le adâncea tot mai tare irosirea averii Goleştilor — căci aşa cerea pe vremuri datoria şi aşa poruncea pe vremuri simţimântul românesc al generaţiei renaşterii noastre — aici, ca în atâtea alte case româneşti, aici, ca şi în conacul de pe deal al Brătienilor, se întreţinea viu focul iubirii de ţară şi de credinţă în destinele ei. Aici, în casa

din Goleşti, ca în atâtea alte case româneşti, se oficia în cultul iubirii de ţară.

In bejania şi în restriştea anilor care au urmat roşului an 1848, câţi n'au aflat o vorbă românească, un sfat, un îndemn în casa aşa de românească a Goleştilor!

Bătrânul conac din Muscel, loc de credinţă şi de patriotism, a fost în anii restriştei, când atâţia dintre Români — şi printre ei Goleştii — rătăceau în lumea largă, a fost — cum însăşi scrie una din nepoatele Goleştilor — „oaza răcoritoare şi înverzită a caravanei mergând prin pustiu".

Depedinţele de pe laturea din stânga a Curţii Goleştilor, restaurate şi transformate în casă de oaspeţi (Noemvrie 1943)

Aşa a fost casa din Goleşti în pustiul nefericitei noastre ţări, care suferea sub apăsări străine. Aici, nimic, nici singurătatea, nici suferinţa, nu au zdruncinat credinţa. In „mica republică" cuprinsă între zidurile casei din Goleşti a ars într'una, chiar şi sub obrocul stăpânirii străine, flacăra patriotismului românesc. In cuprinsul zidurilor bătrânului conac, nu a încetat — chiar şi sub agitarea cnutului străin — să domnească o atmosferă revoluţionară şi românească.

Şi, dragi cetitori, să ştiţi că în casa în care stăpâneşte credinţa, nu poate să nu sune odată şi ceasul cel bun.

* * *

„Casele vechi" din fundul Curții Goleștilor (în dreapta „baia turcească") așa cum se înfățișau pe la 1912

Aflați că după nouă ani de pribegie și de așteptare, ceasul cel bun a bătut la poarta casei din Golești, căci, iată, într'o zi de Iunie a anului 1857, cei patru pribegi pătrund prin poarta cea mare

„Casele vechi", cu „baia turcească", în Mai 1942, înainte de restaurare

a bătrânului conac, în pridvorul căruia bătrâna lor maică plângea acum cele dintâi lacrimi ale biruinței.

Mai trecură câți-va ani; autonomia țării în afară, libertatea constituțională înăuntru, apoi unirea celor două țări românești și, în curând, domnia cea nouă, a lui Carol I, ctitoră a viitoarei regalități românești, erau acum înfăptuiri aevea. Căci într'o zi de Mai a anului 1866, iată pe Zinca Golescu, mergând acum pe al 76-lea an al vieții, dar ale cărei trăsături mai aminteau de frumusețea-i de odinioară, iat-o întinzând de pe ceardacul vechiului conac brațele spre

„Casele vechi", cu „baia turcească", în Noemvrie 1943, după restaurare

poarta cea mare, în semn de românească întâmpinare, căci prin poarta cea mare, pe aleea tivită cu bujori roșii și albi, pătrundea caleașca domnească aducând pe Carol I, întemeietorul *regalității* românești și care în casa *republicanilor* din Golești odihni cea dintâi a lui noapte pe pământ românesc.

* * *

Casa din Golești era până mai anul trecut — căci'așa ajunsese — părăginită și pustiu. Pe acoperișul sub care au trăit odată oameni cari au crezut, au luptat și izbândit, își aveau acum cuibul credin-

cioasele berze. Acareturile erau prăbuşite, bolţile băii turceşti se năruiau încet-încet; din căsuţa dela poartă, clădită prin evlavia şi iubirea de oameni a marelui Ban Radu Golescu, pentru răspândirea învăţăturii în limbă românească, nu mai rămăseseră decât câteva ziduri năruite, ce abia se mai zăreau din bălării... Grădina, aşa de înflorată odată, era până mai ieri loc vraişte pentru vitele satului.

Cu câtă strângere de inimă, zile şi zile mi-am purtat paşii printre ruine, mai anii trecuţi, pe când scriam istoria neamului Golesc! Cu câtă tristeţe, ca într'un ţintirim, mă regăseam, la scurte popasuri, printre zidurile prăbuşite! Doar berzele de pe şindrilă mai agrăiau a viaţă!

Cât m'am frământat să scap dela pieire vechea şi boierească aşezare din Goleşti! Cât m'am zbuciumat să redau vieţii atât de glorioase ruine!

Azi pot striga: am izbutit! Şi aceasta — s'o spun fără întârziere — mulţămită unui om în care am aflat suflet, pasiune de faptă şi repeziciune în hotărîre. Omul acesta se chiamă aşa: Gheorghe Minescu, Directorul General al Institutului Naţional al Cooperaţiei. In fruntea unei Instituţiuni cu mari posibilităţi, *căreia i se datoreşte astfel minunata restaurare dela Goleşti,* şi el însuşi un om cu fire de înfăptuitor, cu iubire pentru tot ce este frumos în trecutul românesc şi prins şi el, captivat şi el — ca şi mine — de frumuseţea epopeii ce-a răsunat cândva între zidurile casei din Goleşti, s'a pornit — ne-am pornit — să rechemăm la viaţă vechile ruine.

Ce s'a făcut acolo, prin înţelegerea şi dărnicia Institutului Naţional al Cooperaţiei, e lucru minunat!

Casa cea mare şi-a ridicat coperiş nou de şiţă măruntă, cum fusese odată. Zidurile au fost îndreptate. Odăile mari şi-au adunat iarăşi podoabele. Portretul Zincăi Golescu împodobeşte iarăşi albul păretelui din salonul cu jilţuri de catifea. Chipurile marelui Ban Golescu Radul şi ale lui Dinicu şi Iordache Golescu, chipurile tuturor din neam se află iarăşi la locşorul lor, prezidând la reînvierea unei lumi. Mescioara pe care Domnitorul Carol a semnat cel dintâi act al Domniei lui e iarăşi acolo, în colţişorul ei din salonul cel mare. Odaia celei dintâi nopţi româneşti a lui Carol I e iarăşi ca atunci.

Acareturile — ca un arhondaric în jurul casei — sunt astăzi bucuroase de oaspeţi.

Căsuţa dela intrare, în care se întemeiase cea dintâi şcoală de învăţătură românească, este ridicată iarăşi din năruială. Intre zidurile ce-au auzit cândva vorba înţeleaptă a lui Aaron Florian şi au răsunat de românismul lui Ion Eliade Rădulescu, azi dascăli noui glăsuesc iarăşi fiilor de săteni. O şcoală de îndrumări cooperatiste şi agricole şi de învăţătură românească pentru copiii de săteni a prins iarăşi fiinţă în şcoala de pe vremuri a lui Dinicu Golescu. Ţărăncuţii noştri zburdă, ca pe vremuri, printre bătrânii copaci.

Casa din Goleşti şi-a deschis iar porţile. Izvorul din poartă dă iarăşi apă drumeţului însetat. E iarăşi viaţă.

La mormântul lui Alexandru Golescu pâlpâie acum o candelă ce nu se mai stinge. Mâini pioase au reînviat un veac ce murise.

* * *

Ce minunat lucru să mai poţi zidi într'o vreme ca a noastră! Ce minunată reînviere, într'o vreme stăpânită de duhul morţii!

„FÂNTÂNILE GOLESCULUI"

Fântâna din dreapta porţii

De o parte şi de alta a porţii de la intrarea Curţii Goleştilor s'au reclădit, tot de către Institutul Naţional al Cooperaţiei, pe vechile temelii, fântânile zidite în veacul al XVIII-lea de Vornicul Radu Golescu.

Deasupra capetelor de lei, prin gura cărora curge apă, s'au aşezat plăcile originale de marmoră, descoperite cu prilejul lucrărilor de restaurare, plăci pe care sunt săpate, în versuri greceşti, cuvintele gazdei către trecători, lămurindu-le gândul din care a ieşit hotărîrea de a zidi aceste fântâni.

Traduse în versuri româneşti de d-l prof. George Fotino, aceste inscripţii au fost săpate pe plăci de marmoră, aşezate pe laturile dinspre poartă ale celor două fântâni.

Inscripţia originală de pe fântâna din stânga porţii

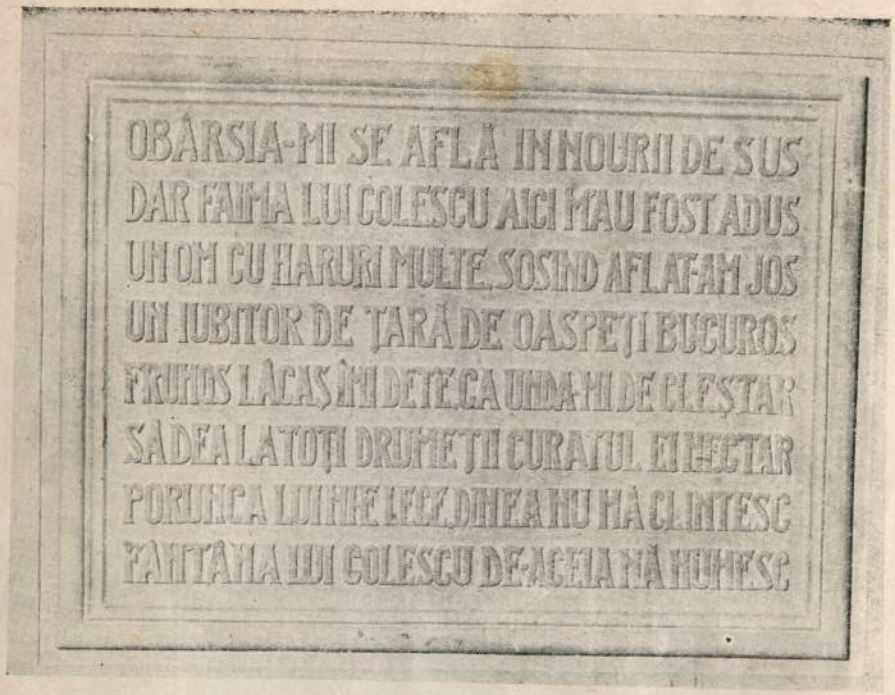

Inscripţia, în versuri româneşti, de pe fântâna din stânga porţii

Iată textul acestor inscripţii, în tălmăcirea d-lui Fotino :

Inscripţia de pe fântâna din stânga :

OBÂRŞIA-MI SE AFLĂ IN NOURII DE SUS,
DAR FAIMA LUI GOLESCU AICI M'AU FOST ADUS.
UN OM CU HARURI MULTE, SOSIND, AFLAT-AM JOS,
UN IUBITOR DE ŢARĂ, DE OASPEŢI BUCUROS.
FRUMOS LĂCAŞ ÎMI DETE, CA UNDA-MI DE CLEŞTAR,
SĂ DEA LA TOŢI DRUMEŢII CURATUL EI NECTAR.
PORUNCA LUI MI-E LEGE, DIN EA NU MĂ CLINTESC,
FÂNTÂNA LUI GOLESCU DE-ACEEA MĂ NUMESC.

Inscripţia de pe fântâna din dreapta :

UN OM CU MARE FAIMĂ ŞI MILĂ DE CEI MICI,
GOLESCU RADUL VORNIC M'AU AŞEZAT AICI.
CA INIMA LUI BUNĂ DE OASPEŢI SĂ I-O 'NCÂNT,
DRUMEŢULUI DAU APA-MI CE VINE DIN PĂMÂNT.
DE CUMVA ŢI-ESTE FOAME, MĂNÂNCĂ-AICI ŞI BEA!
FÂNTÂNA LUI GOLESCU ŞI-ODIHNĂ ÎŢI VA DA.
ŞI DACĂ VREI, MAI VINO ; PRIETENI POŢI POHTI,
CĂCI CASA LUI AVRAAM AICI PARCĂ AR FI.

TIPĂRITĂ IN LUNA DECEMVRIE 1943
IN ATELIERELE
FEDERAȚIEI NAȚIONALE A COOPERATIVELOR
DE LIBRĂRIE, EDITURĂ ȘI ARTE GRAFICE
BUCUREȘTI — STR. BLĂNARI No. 20